

Vergi Usul Kanununun bâzı maddeleri ile Kanuna bağı cetvelde değişiklik yapılmasına ve bu kanuna bâzı maddeler ve fıkralar eklenmesine dair Kanun

(Resmî Gazete ile ilânı : 24 . VII . 1951 - Sayı : 7866)

No.
5815

Kabul tarihi
18 . VII . 1951

BİRİNCİ MADDE — 5432 sayılı Vergi Usul Kanununun 314, 318, 324, 325, 332, 333, 346 ve 351 nei maddeleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

Tüzel kişilerin sorumluluęu

Madde 314. — Tüzel kişilerin idare ve tasfiyesinde Vergi Kanununa aykırı hareketlerden tevellüt edecek vergi cezaları tüzel kişiler adına kesilir.

Tüzel kişilerin kanuni temsilcilerinin vergi sorumluluğu hakkındaki bu kanunun 10 neu maddesi hükmü vergi cezaları hakkında da uygulanır.

Fiil ayrılığı

Madde 318. — Ayrı ayrı yapılmış olan kaçakçılık, kusur veya usulsüzlükten dolayı ayrı ayrı ceza kesilir. Şu kadar ki, 333 nü maddede yazılı usulsüzlüklerden, aynı takvim yılı içinde aynı neviden birden fazla yapıldığı takdirde birden fazlasının her biri için, birincisine ait cezanın dörtte biri kesilir.

Aynı nevi usulsüzlükten maksat, fiillerin 333 nü maddede gösterilen derece ve fıkralar itibariyle yekdiğerine mutabakatıdır.

Kaçakçılığın tarifi

Madde 324 — Kaçakçılık, mükellef veya sorumlu tarafından kasten vergi ziyana sebebiyet verilmesidir.

Aşağıdaki şekillerden herhangi birisi ile vergi ziyana sebebiyet verilmesi halleri, kasıt aranmaksızın kaçakçılık sayılır :

1. Beyannamede noksan veya hakikata aykırı bildirmede bulunulması (verilen beyannamede hiç beyanda bulunulmaması veya 30 neu maddenin 2 ve 3 nü fıkralarındaki sebeplerle beyannamede bildirilen miktardan fazla re'sen takdir edilen matrah da noksan beyan hükmündedir);

2. Býyana dayanmakla beraber bildirmeleri beyanname ile yapılmıyan vergilendirmelerde, hiç beyanda bulunulmaması veya noksan veya hakikata aykırı beyanda bulunulması;

3. Vergilendirme dönemi geçtiği halde iş ve teşebbüsün veya beyan esasına dayanan vergilerde muaflıktan mükellefiyete intikal hallerinin vergi dairesinin itirazı haricinde bırakılması (kazançları götürü olarak tesbit edilen serbest meslek erbabı ile sabit iş yeri olan esnafta, vergilendirme dönemi yerine tarh zamanı nazara alınır);

4. Şahsi, medeni haller veya aile durumu hakkında gerçeğe uymıyan şekilde tanzim edilmiş vesikadan faydalanılması.

Kaçakçılıкта ceza

Madde 325. — Kaçakçılık yapan mükelleflere veya sorumlulara, kaçırdukları

verginin üç katı tutarında vergi cezası kesilir.

Şu kadar ki, kesilen ceza (Veraset ve İntikal Vergisi ile Hayvanlar Vergisi hariç):

1. Birinci sınıf tüccarlarla serbest meslek erbabı için (kazançları götürü olarak tesbit edilen serbest meslek erbabı hariç, işletme esasında defter tutmasına müsaade edilen kurumlar dâhil) 2500;
2. İkinci sınıf tüccarlar için 1000;
3. 1 ve 2 numaralı fıkralar dışında kalan mükellefler ve sorumlular için 100; Liradan az olamaz.

Usulsüzlüğün tarifi

Madde 332. — Usulsüzlük, vergi kanunlarının şekle ve usule mütaallik hükümlerine riayet edilmemesidir.

Usulsüzlük cezaları

Madde 333. — Gelir, Kurumlar, Esnaf, Muamele, İstihlâk, Nakliyat, Bina ve Arazi vergilerine ait olan usulsüzlükler aşağıda yazılı derecelere ve bu kanuna bağlı cetvele göre cezalandırılır. Usulsüzlük fiili re'sen takdiri gerektirirse bağlı cetvelde yazılı cezalar iki kat olarak kesilir.

I nci derece usulsüzlükler:

1. Vergi beyannamelerinin verilmemiş olması, (322 nci maddede yazılı süreden sonra verilmiş beyannameler hiç verilmemiş sayılır);
2. Bu kanuna göre tutulması mecburi olan defterlerden her hangi birinin tutulmamış olması;
3. Defter kayıtlarının ve bunlarla ilgili vesikaların doğru bir hesap incelemesi yapılmasına imkân vermeyecek derecede noksan ve hatalı olması;
4. Bu kanuna göre tutulması mecburi defterlerin ve kanunen muhafazası mecburi vesikalarla evrakın yetkili memurlar tarafından istenildiği halde ibraz edilmemesi.

II nci derece usulsüzlükler:

1. Vergi beyannamelerinin süresinin sonundan başlayarak 15 gün içinde verilmiş olması;
2. Tasdikı mecburi olan defterlerden her hangi birinin tasdik muamelelerinin yaptırılmamış olması (kanuni süresinin sonundan başlayarak 1 ay geçtikten sonra tasdik ettirilenler, tasdik ettirilmemiş sayılır);
3. Bu kanunun kayıt nizamına ait hükümlerine (madde 204 - 208) uyulmamış olması.

III ncü derece usulsüzlükler:

1. Bu kanunda yazılı bildirmelerin zamanında yapılmaması;
2. Götürü usulde Gelir Vergisine tâbi olan mükelleflerle gezici esnafın vergi karnelerini, süresinin sonundan başlayarak 15 gün içinde almaları.

IV ncü derece usulsüzlükler:

1. Tasdikı mecburi olan defterlerden her hangi birinin tasdik muamelesinin, süresinin sonundan başlayarak bir ay içinde yaptırılmış olması;
2. Vergi beyannameleri, bildirmeler ve evrak ve vesikaların kanunen belli şekil ve muhteviyatına ve eklerine ait hükümlere uyulmamış olması;
3. Hesap veya muamelelerin doğruluk ve açıklığını bozmamak şartıyla bâzi evrak ve vesikaların bulunmaması veya ibraz edilmemesi;
4. Sabit iş yeri olan esnafın vergi karnesini zamanında almamış olması.

Yanılma

Madde 346. — Aşağıda yazılı hallerde, kusur ve usulsüzlük sebebiyle mükellefler hakkında ceza kesilmez:

1. Yetkili makamların mükellefe yazı ile yanlış izahat vermiş olmaları;
2. Bir hükmün uygulanma tarzı hususunda yetkili makamların görüş ve kanaatini değiştirmiş veya bu hükmeye ait bir içtihadın değişmiş olması.

Ceza kesmede zaman aşımı

Madde 351. — Aşağıda yazılı süreler geçtikten sonra vergi cezası kesilmez:

1. Cezanın bağlı olduğu vergi alacağının doğduğu takvim yılını takip eden yılın birinci gününden başlayarak kaçakçılıkta 5 yıl ve kusurda 3 yıl;
2. Usulsüzlükte, usulsüzlüğün yapıldığı yılı takip eden yılın birinci gününden başlayarak 2 yıl.

Ancak 317 nci madde hükmüne göre kaçakçılık ile usulsüzlüğün birleşmesi halinde kesilecek ceza kaçakçılık ve kusur ile usulsüzlüğün birleşmesi halinde kesilecek ceza da kusur cezası için belli edilen zaman aşımı süresi içinde kesilir.

Bu süreler içinde ceza ihbarnamesi tebliğ edilmekle zaman aşımı kesilmiş olur.

İKİNCİ MADDE — Aynı kanunun 336 nci maddesinin (a) işaretli bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

Madde 336. — a) Damga Resmi mevzuuna giren kâğıtlarla ilânlara yapıştırılan pullar, Damga Resmi Kanununun belli ettiği şekilde iptal edilmemişse, iptal edilmemiş olan pulların kıymeti üzerinden maktu resimlerde % 50, nispi resimlerde % 10 vergi cezası kesilir. Bu hüküm, resmî daireler, noterler, bankalar ve anonim şirketlerle 3659 sayılı Kanuna tâbi kurumlara ve derneklere ibraz edilen veya gönderilen kâğıt ve ilânların iptal edilmemiş pulları hakkında uygulanmaz.

ÜÇÜNCÜ MADDE — Aynı kanunun 337 nci maddesinin (4) numaralı bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

4. Damga Resminin defter ve kayıt nizamı ile muhafaza ve ibraz ödevlerine ait usulsüzlüklerde de 333 ncü madde hükmü uygulanır.

DÖRDÜNCÜ MADDE — Aynı kanunun 338 nci maddesinin (1) numaralı bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

Madde 338. — 1 - Yetkili makam ve memurlar tarafından 138 ve 139 ncü maddeler gereğince kamu idare ve müesseselerinden istenilen bilgileri vermiyenlerle 140 ncü maddedeki bildirme mecburiyetini yerine getirmiyenlerden;

BEŞİNCİ MADDE — Aynı kanunun 128 nci maddesinin sonuna aşağıdaki fıkraya eklenmiştir:

Evvelce inceleme yapılmış veya matrahın re'sen takdir edilmiş olması yeniden inceleme yapılmasına ve gerekirse tarhiyatın ikmaline mâni değildir.

ALTINCI MADDE — Aynı kanunun 131 nci maddesinin birinci bendine aşağıdaki fıkra eklenmiştir:

Vergi hileleri ile ilgili defter ve vesikalar 133 ncü maddedeki esaslar dâhilinde incelemeyi yapan memur tarafından alınıp daireye getirilebilir ve suç delili mahiyetinde olanlar mahkemeye tevdi edilmek üzere alıkonulabilir.

YEDİNCİ MADDE — Aynı kanunun 317 nci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir:

Usulsüzlük cezası kesilen bir fiil ile vergi ziyana da sebebiyet verildiği sonradan anlaşıldığı takdirde evvelce usulsüzlük cezasının kesilmiş olması, bu cezanın ziyaa uğratılan vergiden dolayı kesilmesi gereken kaçakçılık veya kusur cezası ile mukayesesine ve noksan kesilen cezanın ikmaline mâni değildir.

SEKİZİNCİ MADDE — Aynı kanunun 333 ncü maddesi ile kanuna bağlanmış olan usulsüzlük cezalarına ait cetvelin mükellef grupları sütununun 4 numaralı ibaresi (götürü usulde Gelir Vergisine tâbi olanlarla gezici esnaf) şeklinde değiştirilmiş ve bu cetvelin ihtar kısmına (4) ncü numarayı teşkil etmek üzere aşağıdaki hüküm eklenmiştir:

4. Sermaye esasına göre ceza tâyini mümkün olmıyan kamu idare ve müesseseleri ile dernek, tesis ve vakıfların yaptıkları usulsüzlükler (bunların iktisadî işletmelerine ait usulsüzlükler hariç), mükellef grupları sütununun 2 nci sırasına göre cezalandırılır.

DOKUZUNCU MADDE — Aynı kanunun dördüncü kitabının ikinci kısmının üçüncü bölümüne aşağıdaki madde eklenmiştir:

Fatura cezası

EK MADDE 1. — 221 nci maddedeki fatura vermek ve almak mecburiyetine 208 nci maddede yazılı süre içinde riayet etmiyenlerin her birine veya 224 ve 225 nci maddeler gereğince verilmesi icabeden müstahsil makbuzu ile serbest meslek makbuzunu vermiyenlere veya 224 ncü maddede yazılı el defterini tutanlardan bu deftere kaydı gereken malları kaydetmiyen veya noksan kaydedenlere her fatura veya makbuz veya satın alınan mal için 20 liradan az olmamak şartıyla faturalanması veya makbuza veya el defterine yazılması gereken meblâğın % 3 ü nispetinde usulsüzlük cezası kesilir.

Yukarıki fıkroda yazılı usulsüzlükler neticesinde vergi ziyat da husule geldiği takdirde bu ziyatın müstelzim olduğu kaçakçılık veya kusur cezaları ayrıca kesilir ve bu cezalar hakkında 317 nci madde hükmü uygulanmaz.

ONUNCU MADDE — Aynı kanunun dördüncü kitabının ikinci kısmının dördüncü bölümündeki «Ceza Kanununa göre cezalandırılacak suçlar» başlığı «Ceza Mahkemelerince yargılanacak suçlar ve cezaları» şeklinde değiştirilmiştir.

ON BİRİNCİ MADDE — Aynı kanunun dördüncü kitabının ikinci kısmının dördüncü bölümüne aşağıdaki maddeler eklenmiştir:

Hileli vergi suçları

EK MADDE 2. — A) 1. Çift defter kullanmak (bu kanuna göre tutulması mecburi olan defterlere kaydı gereken hususların, vergi matrahının azalmasını tevhit edecek tarzda diğer defter ve evrakta toplanması, çift defter kullanmaktır);

2. Sahte veya muhteviyatı itibariyle yanıltıcı vesikalar tanzim etmek veya bunları bilerek kullanmak;

3. Vesikaları tahrif etmek veya tahrif edilmiş vesikalarla asıllarına uygun olmıyarak tanzim edilmiş vesika veya suretleri bilerek kullanmak;

4. Vergi kanunlarına göre tutulması mecburi olan defter kayıtlarını tahrif etmek veya bu defterlerde mevhum adlara hesap açmak ve yahut her türlü hesap ve muhasebe hileleri yapmak;

5. Vergi kanunlarına göre tutulması mecburi olan defterlerin sahifelerini yok ederek yerlerine başka yapraklar koymak veya hiç yaprak koymamak;

6. Vergi kanunlarına göre tutulması ve muhafazası mecburi olan defter veya vesikaları yoketmek veya gizlemek (mevcudiyetleri sabit olduğu halde vergi incelemesine yetkili kimselere inceleme sırasında defter veya vesikaların ibraz edilmemesi gizleme demektir.);

7. Bir vergilendirme dönemi içinde 5 000 lirayı aşan satış bedeli veya 2 500 lirayı aşan ücret, komisyon, faiz, iştirak hissesi, kira bedeli gibi hasılâtı bu kanuna göre tutulması mecburi olan defterlerden hiç birinde veya beyannamede göstermemek (hasılâtın bu defterlerden veya beyannameden birinde gösterilmiş olması halinde bu fıkra hükmü uygulanmaz. Defter tutmaya mecbur olmyanlar hakkında yalnız beyannamede gösterilmiş olup olmadığına bakılır.);

Hallerinden her hangi birisiyle (beyanname verilmiş olsun olmasın) verginin zamanında tahakkuk ettirilmemesine veya noksan tahakkuk ettirilmesine sebebiyet veren kimseler;

B) Mükellefler veya mükelleflerle muamelede bulunan gerçek ve tüzel kişilerden (kamu idare ve müesseseleri hariç) 138 nci madde mucibince istenilen bilgiyi, idareyi veya incelemeye yetkili olanları yanıltacak şekilde yalan veya eksik verenler veya tâyin edilen süre içinde vermiyenler (bu fıkra gereğince bilgi istenilirken yapılacak tebliğlerde, bilginin verilmesi için tâyin edilen süre ile süresinde cevap verilmediği veya yanıltıcı şekilde yalan veya eksik cevap verildiği takdirde haklarında kanunun cezai hükümlerinin uygulanması cihetine gidileceğinin ilgililere yazılı olarak bildirilmesi şarttır);

C) (A) bendinin 1 - 7 nci fıkralarında yazılı hareketleri, verginin tahakkuku için kanunda belli edilen sürenin hulûlünden önce tesbit edilenler (bu hareketlerin vergi ziyânı mucip olup olamayacağına bakılmaksızın);

Hileli vergi suçu işlemiş olurlar.

Hileli vergi suçlarında ceza

EK MADDE 3. — 1. Hareketleri ek 2 nci maddenin (A) bendinin 1 - 6 nci fıkralarından her hangi birisine veya (B) bendine uygun bulunanlar hakkında 1 yıldan 3 yıla kadar hapis cezasıyla birlikte ceza müddeti kadar ticaret, sanat veya meslekten memnuiyete ve masrafı hükümlüden sonradan tahsil edilmek üzere keyfiyetin gazete çıkan yerlerde gazete ile, gazete çıkmıyan yerlerde mûtat vasıtalarla ilânına hükmolunur.

2. Hareketleri, ek 2 nci maddenin (A) bendinin 7 nci fıkrasına veya (C) bendine uygun olanlar hakkında 3 aydan 1 yıla kadar hapis cezasıyla birlikte ceza müddeti kadar ticaret, sanat veya meslekten memnuiyete ve masrafı hükümlüden sonradan tahsil edilmek üzere keyfiyetin gazete çıkan yerlerde gazete ile, gazete çıkmıyan yerlerde mûtat vasıtalarla ilânına hükmolunur.

Hileli vergi suçlarının cezalandırılmasında usul

EK MADDE 4. — Yaptıkları inceleme sırasında hileli vergi suçunu tesbit eden Maliye müfettişleri veya hesap uzmanları ile muavinleri tarafından doğrudan doğruya ve vergi incelemesine yetkili olan diğer memurlar tarafından ilgili vergi dairesinin bağlı bulunduğu defterdarlığın mütalâasıyla, keyfiyetin yetkili Cumhuriyet Savcılığına bildirilmesi mecburidir.

Hileli vergi suçunun işlendiğine sair suretlerle ittilâ hâsıl eden Cumhuriyet

Savcılığı hemen ilgili vergi dairesini haberdar ederek inceleme yapılmasını talep eder.

Âmme dâvasının açılması, inceleme neticesinin Cumhuriyet Savcılığına bildirilmesine talik olunur.

Yukardaki ek 3 ncü maddede yazılı cezalar kaçakçılık, kusur veya usulsüzlük cezalarının ayrıca uygulanmasına mâni değildir.

Ceza mahkemesinden sâdır olacak kararlar, Vergi Usul Kanununun dördüncü kitabının ikinci kısmının 1 - 3 ncü bölümlerinde yazılı vergi cezalarını uyguluyacak makam ve mercilerin muamele ve kararlarına müessir olmadığı gibi bu makam ve mercilerce ittihaz edilecek kararlar da ceza yargıcını bağlamaz.

ON İKİNCİ MADDE — 5432 sayılı Vergi Usul Kanununun 328 nci maddesinin son fıkrasıyla 348 nci maddesi hükümleri bu kanunun yayımlandığı tarihten iki ay sonra yürürlükten kalkar.

ON ÜÇÜNCÜ MADDE — Bu kanun yayımlandığı tarihten bir ay sonra yürürlüğe girer.

ON DÖRDÜNCÜ MADDE — Bu kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

21 Temmuz 1951

Cumhurbaşkanlığına yazılan tezkerenin tarih ve numarası

. 19 . VII . 1951 ve 1/208

Bu kanunun ilânının Başbakanlığa bildirildiğine dair Cumhurbaşkanlığından gelen tezkerenin tarih ve numarası

: 21 . VII . 1951 ve 4/412

Bu kanunun görüşmelerini gösteren tutanakların cilt ve sayfa numaraları

Cilt Sayfa

: 8 313,314

9 83,127:154,189:194,197,202,207,218:221

[Birleşim : 99,101 — 232 sıra sayılı Basmayazı 99 ncu Birleşim Tutanağına bağlıdır.]